

Nr 151.

Av herr **Magnusson** i Kalmar, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 7, med förslag till förordning angående siktning av rågmjöl och förordning om viss sammanställning av rågröd.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 7 med förslag till förordning angående siktning av rågmjöl föreslås, att vid förmalning av råg minst 85 procent skall uttagas.

Då emellertid denna åtgärd har till syfte att utöka vårt brödsädsförråd, som ju även är av behovet påkallat, synes mig, att man bör vidtaga åtgärder, som så långt möjligt motsvara kraven samt bli effektiva till sina verkningar.

I livsmedelskommissionens utlåtande å sidan 7 i ovannämnda kungl. proposition anföres i en punkt: »Enligt approximativa beräkningar skulle alla kvarnars sammanlagda årskonsumtion av råg för förmalning till rågsikt uppgå till omkring 100,000 ton. Förmaldes denna kvantitet råg till sammalet mjöl i stället för till rågsikt, skulle mjölmängden ökas med 30—35,000 ton för ett års produktion. En ökning i denna proportion skulle sålunda bli följderna av ett förbud mot rågsiktning.»

Att sålunda bestämma fullständigt förbud för siktning vid rågförmalning anser jag vara såväl praktiskt som tekniskt riktigt samt effektivare därigenom att vårt brödsädsförråd väsentligen utökades. Även som bortfaller härvid en del olägenheter, som äro förenade med procentatsers bestämmande, såsom en ganska svår kontrolls åstadkommande för att ej säga dess fullständiga omöjliggörande, ty vem kan avgöra vid en mjölprodukts påseende huru många procent som uttagits vid

dess framställning, en sak, som skall visa sig ganska svår även för en fackman.

Dock kan jag eventuellt gå med på livsmedelskommissionens förslag om bestämmelser av 95 procents uttagning vid rågförmalning, vilket praktiskt taget i det närmaste är liktydigt med förbud, dock saknande förbudets tekniska fördelar. Å nämnda sida anför livsmedelskommissionen vidare: »Det torde emellertid här tillika böra framhållas, att, enligt vad från kvarnindustriens målsmän upplysts, en föreskrift om sammalning av råg icke helt lär omöjliggöra ett fortsatt tillhandahållande i viss omfattning av såsom rågsikt betecknat mjöl.» En sådan tänkbar föreskrift synes mig förefinnas i den kungl. propositionen, vilken bestämmer endast 85 procents uttagning vid förmalning av råg.

Den mjölprodukt, som vid ett sådant förfarande uppstår, nämligen att man vid förmalningens första skede, således av sädens kärna, låter 10 procent frångå och bilda därav ett mjöl, betecknat rågsikt, bliver ju till sin kvalité lägre än råvaran — säden — är. Vad man således vill förebygga inträffar: nämligen att det 85-procentiga mjölet, slutprodukten vid ett sådant förfaringssätt, ej bliver renare från kli än det 95-procentiga mjölet, men väl bliver det 85-procentiga mjölet till kvalitén lägre, beroende på saknaden av de 10 procent kärna, som frångick vid förmalningens första skede och ej som sig bort utgöras av kli och frångå mot slutet av förmalningen, då kliet skall frångå.

Önskar man emellertid ett 85-procentigt mjöl, som i kvalité är råvaran — säden — varav den framställes, överlägset, då skall de återstående 10 à 15 procenten utgöra kli och ej kärna, samt frångå vid förmalningens sista skede, en bestämmelse, som bör beaktas och införas men som nu saknas i den kungl. propositionen.

För mig synes dock, som om förbudet för siktning vid rågförmalning är det riktiga och varvid allt missförstånd om lagens syfte och tolkning undvikas, eller ock att det stadgas 95 procents uttagning vid rågförmalning, varvid ett verkligt sammalet mjöl erhålles, innehållande alla rågens beståndsdelar, och ernås ju därigenom även en större utökning av vårt brödsädesförråd än vad fallet blir med ett stadgande av 85 procents uttagning.

Genom en sådan åtgärd synes mig kvarnidkarnes intressen tillbörligen beaktade och vad beträffar konsumenternas, så bliva de tillgodosedda med en produkt, som såväl ekonomiskt som kvalitativt och ur hälsosynpunkt är att föredraga. Även föreligger ett tillfälle att i större

utsträckning än hittills skett få det sundare sammanmalna rågmjölet att kunna komma till användning bland landets befolkning.

På grund av det ovan anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen må besluta ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 7, så att bestämmelse om förbud för all siktning vid förmalning av råg stadgas, eller, om detta ej vinner bifall, det stadgas att minst 95 procent mjöl av varje 100 kg. råg skall uttagas vid rågförmalning. Eller om det stadgas 85 procents uttagning de återstående 15 procenten skola uttagas av kliet.

Stockholm den 30 januari 1915.

Karl Magnusson
i Kalmar.
